

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Solisia pectinata

Foto: Den Boef

55STE JAARGANG
NO. 7
JULI 1976

Solisia pectinata

J. L. DEN BOEF

Deze mooie plant rekende men vroeger tot de „bijltjesactussen” (Pelecyphora) in verband met de kamvormig gestelde doorns; bij Pelecyphora komen de bloemen echter uit de top en de planten hebben een waterig sap, terwijl Solisia melksap heeft en de bloemen meer zijdelings verschijnen.

De groeiplaats is Mexico (Puebla en Oaxaca). Het plantje wordt tot 8 cm hoog en tot 6 cm doorsnee volgens Backeberg. De afgebeelde plant is 7 cm hoog en 5 cm ϕ . De plant heeft kleine tepels met langgerekte areolen met \pm 40 dunne doorns, 2 tot 3 mm lang, zuiver wit, soms iets roodachtig. Hij bloeit ieder jaar omstreeks mei met een krans van bloemen van 2 cm lang en 2,5 cm ϕ , wit tot lichtroze gestreept en deze verschijnen op de groei van het vorige jaar. Reeds zeer vroeg in december vormt de plant knoppen, wat bij mij wel tot gevolg heeft dat er meestal een serie knoppen verdroogt doordat de planten pas begin april naar buiten gaan en het binnen te droog en te donker is. Bij bestuiving van een bloem met stuifmeel van bloemen van dezelfde plant ontstaan ongeveer 10 mm lange witte vruchten, die het andere jaar pas te voorschijn komen. De vruchten bevatten slechts een klein aantal, 1 mm grote, zwarte zaden.

De cultuur is voor deze langzaam groeiende plant vrij gemakkelijk indien hij geënt is op jusbertii; de grond kan dezelfde zijn als voor de andere cactussen. In de winter koel (\pm 5 tot 10 graden) en af en toe een beetje water om de onderstam voor uitdrogen te behoeden; in de zomer zonnig en warm met regelmatige watergift. Op eigen wortel is deze plant zeer moeilijk te kweken en leeft meestal niet lang, doch geënt op jusbertii blijft de plant goed in vorm en deformeert niet.

Mr. Heemskerkstraat 24, Ridderkerk.

Cristaten

A. J. TIMMERMANS

De cristaatvormen van onze succulenten hebben altijd een grote aantrekkingskracht gehad op de liefhebbers van cactussen en vetplanten en er is bijna geen verzameling waar niet één of meer van deze exemplaren een goed plaatsje hebben. Ook mij hebben deze plantenvormen steeds geboeid en ik vroeg mij af hoe het mogelijk is dat uit normale planten zulke, soms grotesk aandoende, vormen kunnen groeien.

Er zijn al vele theorieën en veronderstellingen hierover gepubliceerd; o.a. zouden ze ontstaan kunnen zijn door beschadigingen door insecten, vogels, of op andere wijze uit een gezwel, een virus, enz.

Tegenwoordig weet men dat het mogelijk is cristaten en andere vergroeiingen te laten ontstaan uit normale planten door deze te behandelen met auxine, chloroform, colchicine, ether, enz. Maar hoe ze in de natuur ontstaan is nog steeds een raadsel. Trouwens de echte cristaatvormen komen alleen bij succulenten voor.

Ik heb altijd graag met mijn planten geëxperimenteerd door enten, snijden, kruisen enz. Als er een nieuwe plant in mijn handen kwam, en hij was er groot genoeg voor, dan begon ik meteen als het nodig was te enten of anders na stekvorming te vermeerderen. Hierbij moest ik steeds veel aan de planten snijden. Dit bracht mij op het idee te proberen door beschadigingen

aan te brengen in gewone planten, cristaten te kweken. Nu, dit is mij nooit gelukt. Hoe ik deze proefplanten ook doorsneed of verminkte, nooit kwam er iets uit wat op een cristaat leek. Ik heb o.a. geprobeerd het hart van verschillende planten in tweeën te delen door de plant loodrecht in het midden door te snijden, maar altijd was het resultaat dat de ene kant, weliswaar verminkt, door bleef groeien en de andere helft dood ging, of dat beide helften doodgingen.

In de doorsnede van een bolcactus of *Cereus* ziet men duidelijk de plaats waar zich het groeipunt, het meristeem, bevindt. Bij vele van onze succulenten is dit gemakkelijker te lokaliseren dan bij de meeste hogere planten. Daarom maakt men voor microscopisch onderzoek meestal gebruik van wortelpuntjes want hier is het meristeem duidelijker te zien. Bij een wortelpuntje gaat het meristeem direct over in de strekkingszone, omdat hier niet zo'n grote differentiatie nodig is als bij het groeicentrum. In de strekkingszone vergroten zich de cellen tot zij hun volwassen afmeting bereikt hebben. In de stengeltoppen (bij succulenten het hart) bevindt zich in het meristeem een apart centrum, het apicale meristeem, terwijl men het andere deel aanduidt als het subapicale meristeem. In dit laatste deel zou men zich kunnen voorstellen dat daar de rolverdeling van de verschillende cellen wordt vastgelegd, de zgn. initialen. Hierin krijgt de ene cel bv. opdracht een blad, een tweede een doorn of de huid te maken. Deze delen zich dan weer en geven die cellen opdracht om bv. nerven van het blad of huidmondjes te vormen enz. In het submeristeem delen zij zich verder en groeien tot zij de volwassen grootte bereikt hebben, elk voor het deel waarvoor zij bestemd werden. Vele cellen behouden de mogelijkheid, om als het later nodig mocht zijn, zich te delen en een nieuw groeicentrum te vormen voor stekken, bloemen of wortels.

Voor het apicale meristeem zijn twee theorieën opgebouwd. De ene gaat er van uit dat het bestaat uit een groepje cellen, de andere uit niet meer dan één enkele cel. Bij deze laatste veronderstelling zou men het zich zo kunnen voorstellen dat in dit midden van het centrum een dictator, directeur of computer huist, welke alles wat er in de plant gebeurt registreert, besluiten neemt en deze doorgeeft naar de betreffende cellen.

Bij het doorsnijden in de lengterichting van mijn proefplanten had ik dus twee mogelijkheden, of ik sneed precies door het midden en deelde het apicale meristeem doormidden, waardoor ik of de computer in tweeën deelde (en een halve computer kan niet werken), of ik doodde de directeur (dictator). In beide gevallen gaat de plant dood. Alleen stekvorming in een nieuw meristeem is mogelijk, maar de eigenlijke plant sterft af.

Bij de tweede mogelijkheid sneed ik juist even naast het apicale meristeem, dus alleen door het subapicale en bleef het apicale meristeem intact. Daardoor kan het deel waar dit laatste intact gebleven is, in leven blijven en het andere stuk sterft af. Er kunnen nooit twee planten ontstaan.

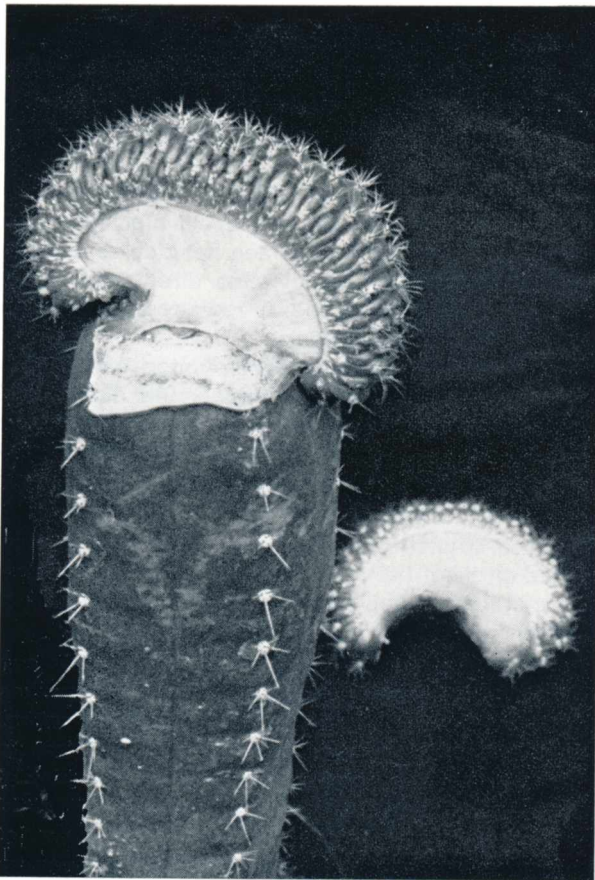
Toen ik een keer verschillende stukken cristaat geënt had, ontdekte ik aan één daarvan een rotplekje. Ik dacht dat daarvan niet veel meer te redden was en brak het gedeelte met het rotplekje eraf. Dat ging betrekkelijk gemakkelijk. Hij scheurde precies op het midden van de cristaat af. Ik liet het zo staan in de hoop dat er zich misschien een stek zou vormen, of de cristaat op de een of andere manier toch bleef doorgroeien. Weggooien kon ik altijd nog. Na enige tijd bleek nu dat deze halve cristaat door bleef groeien en dat ook het callus, dat zich op de wond gevormd had, doorgroeide. Ik kreeg nu een plant met aan de ene kant de normale groeiwijze en aan de andere

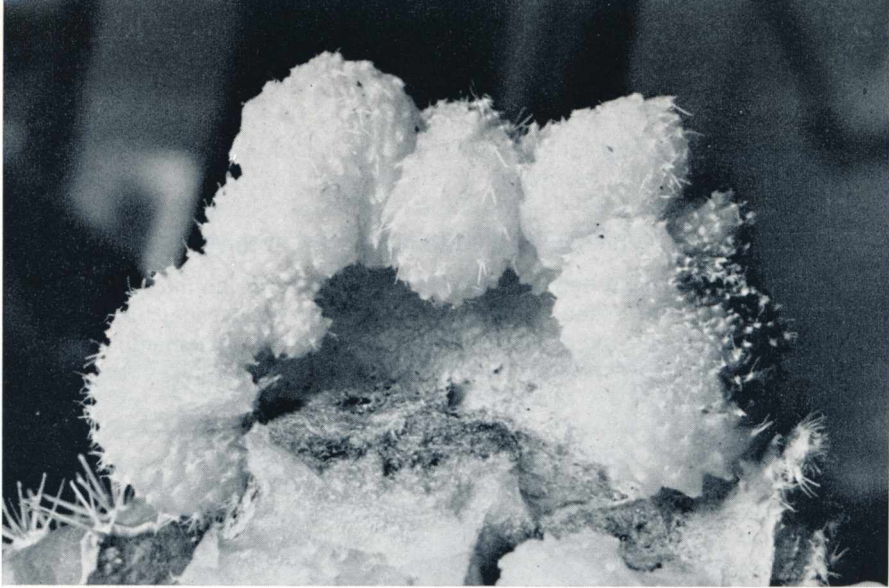
kant alleen wondcallus. Een wel merkwaardige maar geen mooie plant; hij krulde naar alle kanten. De helft van een plant?

Later heb ik nog andere cristaten doorgebroken met hetzelfde resultaat. De enige verklaring die ik kon vinden was dat een cristaat een plant is met twee apicale meristemen, zoiets als een Siamese tweeling. Deze gedachte werd nog onderstreept doordat er enkele exemplaren van *Chamaecereus silvestrii* fa. *aurea cristata* waren, waar een terugslag (dus weer groen worden) ontstond aan één kant van de cristaat en wel vanaf het meristeem. Deze kant groeide verder, terwijl de andere kant geel bleef. Het groene gedeelte breidde zich ook in de breedte uit.

Hoe kan zo'n Siamese tweeling ontstaan? Ik wil proberen er een suggestie over te geven.

U kent allen de schematische voorstelling van de normale celdeling. In het laatste stadium vormt zich het membraan, waardoor er een scheidingswand ontstaat en daarna hebben we twee gelijke, aparte cellen. Als nu zo'n celdeling, voordat zich het membraan vormde, door een of andere invloed, b.v. behandeling met chemicaliën, verstoord wordt zou het mogelijk zijn dat een Siamese tweeling ontstaat. Het zou kunnen zijn dat die chemicaliën een soort verdoving teweëgbrengen en als deze uitgewerkt is, de cellen vergeten het membraan af te werken. Zij beginnen aan nieuwe delingen, beide aan

dezelfde kant en vormen zo een rij van twee apicale meristemen (Siamese tweelingen), het hart van de cristaat.

Bij het afbreken van de cristaat laten deze meristemen elkaar los want dit is de zwakste verbinding. Omdat zij aan die afgescheurde kant geen compleet membraan hebben kunnen zij zich aan die kant niet meer delen en vormen daar alleen wondcallus. Er vormt zich dus geen diploïde cel, want deze kan alleen ontstaan in een vroeger stadium waarbij twee paren chromosomen van die twee cellen, in één cel blijven.

Een tweede veronderstelling is dat het colchicine (waarvan bekend is dat het de kernspoelen in een delende cel verstoren kan) de polariteit van de cel verandert.

Polariteit, waarover ik vroeger reeds gepubliceerd heb, die in de cellen van alle hogere en waarschijnlijk ook vele lagere levende wezens aanwezig is, verhindert de mogelijkheid een stuk van een plant omgekeerd te enten. Een voorbeeld hiervan is o.a. de moeilijkheid bij transplantatie van stukjes huid bij de mens. Bij onze cactussen is de polariteit in die zin niet aanwezig of kan zich wijzigen. Het is mogelijk een overgebleven onderstuk van een cactus omgekeerd, dus met de wortels omhoog, op een normale entstam te enten om er stekken van de krijgen. Later kan men op dit onderstuk weer de kop van een andere plant enten. Nut heeft het laatste niet, maar als experiment is het uniek.

De polariteit verhindert bij andere planten dat twee cellen, laten we aannemen met hun noord- of zuidpolen aan elkaar groeien; alleen noord en zuid verdragen elkaar. Is het nu andersom, zodat de cellen om en om noord-noord en zuid-zuid aan elkaar zitten, dan zou het kunnen zijn dat er in het apicale meristeem cellen ontstaan welke met de verkeerde kant aan elkaar blijven hangen omdat zij door het colchicine gestoord zijn en zo een Siamese tweeling, een cristaat, vormen.

Is het misschien een nieuw verworven eigenschap van deze nog jonge plantengroep? Men weet over het geheel genomen nog veel te weinig van hetgeen er in het meristeem gebeurt, en er zullen nog vele proeven genomen moeten worden, nieuwe theorieën opgesteld en weer verworpen moeten worden om op dit gebied het juiste inzicht te krijgen.

Haworthia - V -

B. VAN GELDER

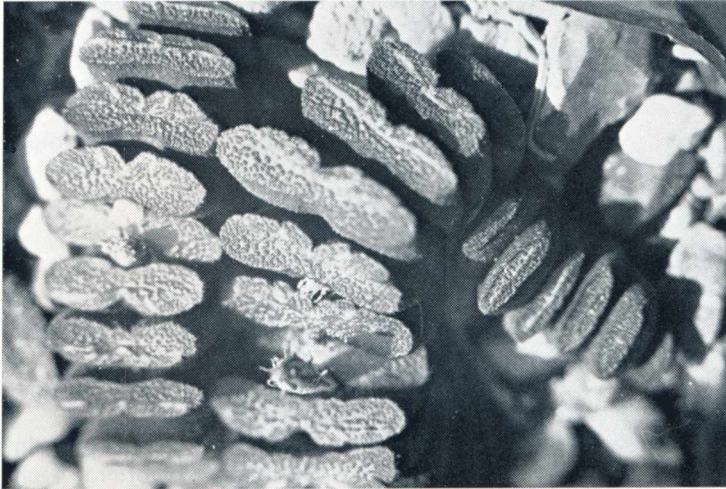
HAWORTHIA'S MET VENSTERS EN MIMICRYVERSCHIJNSELEN

Daar enkele Haworthia's behoren tot de meest gezochte en interessante vensterplanten, is er alle reden om aan dit verschijnsel hier enige aandacht te besteden. Het gaat hier om de soorten **H. truncata** en **H. maughanii**; maar vergeet niet dat een hele reeks Haworthia's meer of minder geprononceerde vensterplanten zijn, (zie V) waarbij strepen en/of vlekken op de bladeren kennelijk niet anders zijn dan lichtvensters, net zoals dat het geval is bij Lithopsen, Conophyten, Ophthalmophyllums, Frithia en Fenestraria en bij sommige soorten Senecio. En overal treedt hetzelfde verschijnsel op: in de opperhuid der bladeren — onverschillig of dat is in de bladtop of op de bladkanten: bovenzijde en onderzijde oftewel buikzijde en rugzijde — bevinden zich vlekken of strepen, waar het chloroplast, en dus ook de donkergroene kleur daarvan, ontbreekt, zodat de opperhuid ter plaatse glazig transparant is. Soms zit het venster zelfs geheel of gedeeltelijk in de borstel op het uiteinde der bladeren. Soms, zoals bij **Haw. retusa**, is de bovenste helft van het blad horizontaal omgebogen, zodat de bovenzijde daarvan als het ware tot een bladtop wordt, dan ook geheel doorschijnend is en een groot driehoekig lichtvenster vormt. Maar hoe al deze vensters ook gevormd mogen zijn, hoofdzaak is dat het zonlicht er door naar binnen valt en daarbij a.h.w. wordt gezeefd door het bladvocht onder de opperhuid, alvorens het kan doordringen tot het nog lager of dieper gelegen chlorophyl, voor de levensnoodzakelijke fotosynthese (oftewel assimilatie); d.w.z. dat onder invloed van het zonlicht koolzuur en water worden omgezet in suikers, die de opbouwstoffen van de plant vormen. Daar, in dat chlorophyl, is dus de voedselvoorziening van de plant gelokaliseerd. Chlorophyl, zonlicht, water en koolzuur zijn de onmisbare grondslagen van het plantenbestaan.

In deze wonderbaarlijke situatie ligt echter tevens een permanent gevaar op de loer: het chlorophyl (=bladgroenkorrels) wordt door al te intens zonlicht . . . afgebroken, vernietigd. En daardoor worden dan meteen de primaire levensverrichtingen van de plant: de fabricage van bouwstoffen, onmogelijk gemaakt. Tegenover dit gevaar brengen nu de lichtvensters uitkomst. Het zonlicht wordt door die vensters en het er onder gelegen bladvocht, niet alleen gezeefd maar ook getemperd, d.w.z. afgezwakt in een mate die het zwak genoeg maakt om het chlorophyl niet te kunnen vernietigen, maar sterk genoeg laat om de fotosynthese gewoon te laten voortgaan. Op deze wijze zijn de lichtvensters altijd de voorwaarde vóór en tegelijkertijd de bescherming van het goed functioneren van het assimilatieproces (=fotosynthese) en daardoor een garantie voor voedselvoorziening en opbouw, groei van de plant.

Bij een en ander behoort echter nog een hoogst merkwaardig en interessant vervolg; bij grote droogte of hitte slinkt namelijk de in de bladeren aanwezige vochtvoorraad aanzienlijk, zodat de bladeren kleiner worden; doordat de wortels van de plant uiteraard vastzitten, worden de bladeren automatisch naar beneden getrokken, zodat de planten bijna geheel in de grond verdwijnen en alleen de bladvensters „open en bloot” blijven. En daarmee wordt dan weer bereikt, dat in die situatie de zijkanten der bladeren, beschermd door de grond er omheen, geen vocht verliezen kunnen en geen gevaarlijk teveel aan zonlicht te verwerken krijgen. Al met al een wonderbaarlijk en effectief werkend stukje zelfbeschermende aanpassing in de plantenwereld. Primair is dus niet, zoals zo vaak gedacht wordt, dat de vensters het zonlicht, als de

plant in de aarde teruggetrokken zit, toch nog kunnen opvangen, zodat de fotosynthese kan doorgaan; maar primair is dat de vensters dienen om overtoellig, al te intens en dus levensgevaarlijk, zonlicht te temperen en af te scherpen, zodat de levensverrichtingen niet door afbraak van het chlorophyl worden verhinderd.

Haworthia truncata var. tenuis

Foto: De Graaf

Recente onderzoekingen hebben dan ook aangetoond dat het vermoeden van de als Duitser geboren, maar Zuidafrikaan geworden, botanicus **Hermann Marloth** (1855-1931), dat de bladvensters een bescherming moesten zijn tegen te fel zonlicht, volkomen juist was.

In ons Nederlandse klimaat is de lichtintensiteit altijd minder, veel minder, dan in de subtropische en tropische groeigebieden. Bijgevolg is het verdwijnen in de bodem, dat kenmerkend is voor alle vensterplanten, bij ons niet nodig. Integendeel: het zou schadelijk werken door een tekort aan warmte en licht. Bij het oppotten van vensterplanten is het dus noodzakelijk ze juist niet diep in de grond te zetten, maar met de zijanten der bladeren blootgesteld aan het licht!

Merkwaardig is dat bladvensters nogal eens samengaan met het optreden van een of andere vorm van mimicry. Bij de ultrasucculente Mesembryanthems is dit verschijnsel overbekend, maar ook bij sommige Haworthia's komt het voor; bv. bij **Haw. obtusa var. dielsiana** verschrompelt en verkleurt de opperhuid zo zeer, dat ze in hun natuurlijke omgeving vrijwel niet te onderscheiden zijn. Ook bij **H. retusa** verandert de kleur zodanig, dat het plantbeeld geheel opgelost wordt in het kleurengamma van de omgeving. Het zou de moeite wel eens waard zijn om na te gaan of dit verschijnsel van samengaan, eventueel verwant zijn, van bladvensters en mimicry, niet veel vaker voorkomt dan we denken, want beide zijn, ieder voor zich, en samen mogelijk in verdubbelde mate, uiterst geraffineerde vormen van aanpassing van planten aan hun omgeving en omstandigheden: een verbluffende overwinning in de „struggle for life”.

Overigens wil ik er — misschien ten overvloede — nog wel even op wijzen dat dit allemaal niet zo simpel is als het aanvankelijk lijkt. Het gevaar dreigt

namelijk dat we planten menselijk rationeel laten denken en handelen: alsof een plant zou „denken” en zijn eigen bestaan verstandelijk zou bezien en begrijpen en dan heel slim allerlei beschermende middeltjes zou verzinnen om het zonlicht te beheersen en vraatzuchtige dieren te belazeren . . . Alleen de mens, voor zover we kunnen nagaan, denkt van zich zelf uit over zichzelf en dat nog wel rationeel doelmatig; dit ook aan planten in welke vorm ook toe te dichten, is onzinnige denkblubber. Mimicry en bladvensters zijn de onbewuste resultaten van miljoenen of zelfs miljarden zinloze toevalsexperimenten, waarbij al het ondoelmatige even genadeloos als radicaal en vanzelfsprekend verdwijnt en alleen het doelmatige, het zeer zeldzame en toevallig doelmatige, overblijft: wel verbluffend (of misschien juist een „wonder” in de natuur) maar stellig niet „slim bedacht”.

(wordt vervolgd)

Escobaria Br. & R. (slot)

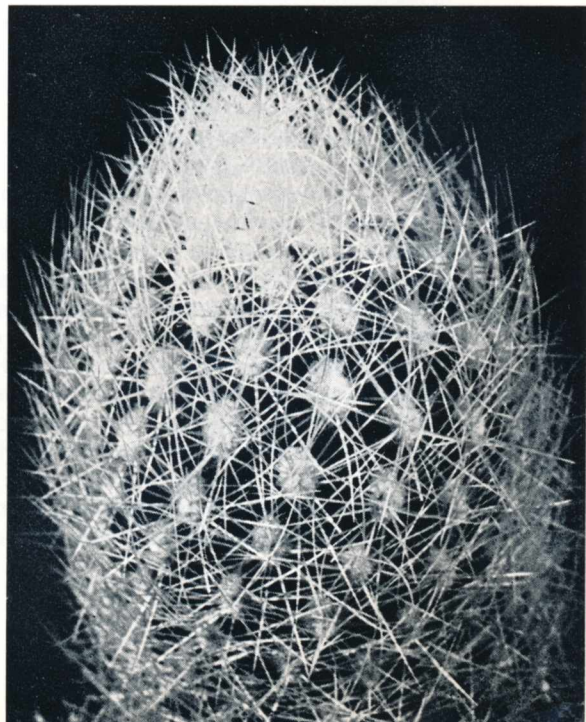
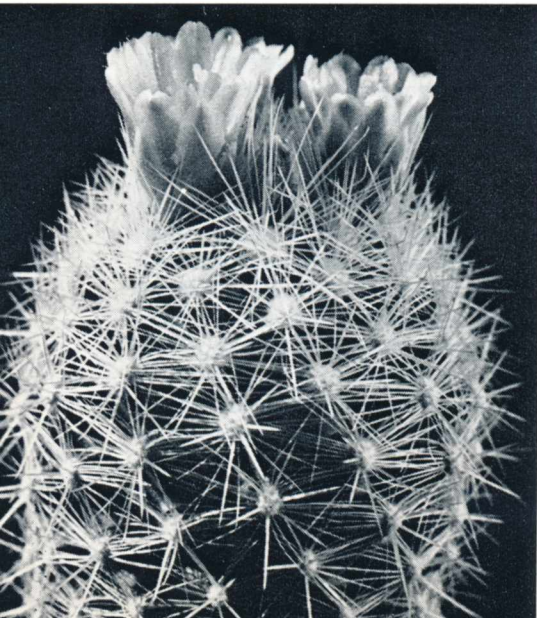
J. L. den Boef

Chaffeyi: is een zeer dicht bestekeld zuilvormig plantje dat tot 12 cm hoog wordt en 5 tot 6 cm in doorsnee. De bedoorning is wit; alleen de midden-doorns zijn soms bruin of zwart gespitst. De bloemen zijn komvormig, \pm 1,5 cm lang en in doorsnee, met tamelijk brede en korte bloembladen, crème-roze met bruinachtige middenstreep. Vindpl.: Mexico (Zacatecas).

Tot slot noem ik nog **roseana**. Deze mooie plant groeit lange tijd enkelvoudig, later van uit de basis spruitend en zodevormend. Lichaam eivormig, 4 cm hoog en 3 cm in doorsnede. Ook deze is geënt bij mij groter. De jongste areolen zijn tamelijk wollig met ca. 15 dunne, gladde, naaldvormige, gele doorns en 4-6 moeilijk te onderscheiden middendoorns. Volgens de originele beschrijving zou de kop van de plant bijna niet door stekels omgeven zijn; bij mijn 7-koppige exemplaar is de kop echter dicht bedoornid. Bloemen in een krans nabij de schedel, uit de bovenhelft van de stekelbundel van nog wollige areolen, 20 mm lang en 15 mm in diameter; roodachtig wit. Deze plant

E. roseana (r.).

E. chaffeyi (l.).

E. hesteri

heb ik echter nog niet in bloei kunnen krijgen. Elk jaar zijn de beginpunten van de knoppen te zien, maar iedere keer verdrogen ze weer zonder dat ze verder willen komen. De oorzaak is voor mij nog duister; ik heb het al op vele manieren geprobeerd zonder succes, maar we zullen er maar van uitgaan dat de aanhouder wint.

Vindplaats: bij Saltillo in de staat Coahuila, Mexico, zeer zeldzaam en schaars op bergruggen van zandsteen groeiend. De plant werd in 1929 door Friedrich Ritter gevonden.

Verder zijn er nog vele andere voor de liefhebber mooie soorten, in het Kakteenlexikon van Backeberg worden 19 planten met nog een aantal variëteiten beschreven. Dan zijn er nog een aantal nieuwe soorten of standplaatsvariëteiten die onder HK no. als zaad worden aangeboden in New Mexico. Voor liefhebbers met weinig ruimte zijn het zeer geschikte planten, mits men in de zomer over een zeer warme en zonnige plaats kan beschikken. De planten zijn vanwege deze eisen ongeschikt om in de huiskamer gekweekt te worden. De planten kunnen zowel geënt als ongeënt gekweekt worden, al zal men op eigen wortel wel voor een goed doorlatend grondmengsel moeten zorgen. Zelf gebruik ik meestal een mengsel van ruim 2 delen potgrond met 1 deel zand en 1 deel klei met nog wat fijn grind erdoor om het wat los te houden. Een nadeel van de klei is dat de grond soms erg lang nat blijft; een voordeel is dat de grond in het voorjaar bij de nieuwe watergift binnen enkele minuten weer wat water opneemt. De planten verlangen een zeer zonnige plaats liefst zo dicht mogelijk onder het glas, waarbij het geen bezwaar is dat de temperatuur soms tot 50 graden C oploopt. In de winter moeten ze droog staan bij

6-10 graden. Wanneer de planten niet tot groei geprikkeld worden, kan naar mijn ervaring ook een iets hogere temperatuur, voor wat de bloei betreft, geen kwaad. De planten zijn in het voorjaar soms sterk ingeschrompeld maar dat hebben ze zo weer ingehaald. De geënte planten dient men in de winter toch wel zo nu en dan wat water te geven om te voorkomen dat de planten in het voorjaar moeilijk aan de groei komen of te ver leeggezogen worden, iets wat bij planten die grote groepen gevormd hebben, zoals de afgebeelde nelliëae, zeer gemakkelijk kan gebeuren. Deze zuigen zo hard aan de onderstam dat ik elk jaar steeds meer moeite heb om dit te voorkomen. Gebeurt dit toch, dan is zo'n groep verloren daar men deze onmogelijk weer opnieuw kan enten.

De vermeerdering geschiedt door stek of uitzaaien; het beste kan men de jonge zaailingen enten daar de kleine plantjes in het eerste jaar en vooral in de winter zeer kwetsbaar zijn. Als de plantjes in het tweede jaar eenmaal een doorsnede bereikt hebben van 1 à 1,5 cm gaat het wat gemakkelijker, al is de groei niet erg snel.

Literatuur: Backeberg, Das Kakteenlexikon.
Krainz, Die Kakteen.
Foto's van de schrijver.

Mr. Heemskerkstraat 24, Ridderkerk.

Voor beginners(?) - 12

COR v.d. WOUW

KASJE KIJKEN

Ik ontmoette hem — nadat we al urenlang in zijn kwekerij op zoek waren naar nieuwe aanwinsten voor onze verzameling — vriendelijk, innemend, open voor de problemen van anderen.

Dat is iets wat me iedere keer weer opvalt bij mijn vrienden die ik door deze liefhebberij gemaakt heb. Achter een soms nukkige façade bevindt zich een mens, een soortgenoot, die evenals ik op zoek is naar andere mensen.

Die liefde voor planten moet ergens een bredere basis hebben, die liefde voor planten moet ergens de mens raken, moet ergens gemeenschappelijke trekken blootleggen. Ergens zal de ene mens de andere mens moeten vinden, in dit geval via planten, succulenten, cactussen.

Deze kwekerij was ongelooflijk mooi, schoon en hygiënisch, tot in de puntjes verzorgd. Alles overzichtelijk opgesteld, voorzien van de juiste naam en naar potgrootte in prijs gerangschikt. We werden uitgenodigd om een kijkje te nemen in zijn privéverzameling. Schitterend, ongelooflijk, woorden schieten te kort om deze collectie te beschrijven . . .

Ik was vooral gebiologeerd door een prachtexemplaar van een mij totaal onbekende cactus. Een glad, donkergroenbruin lichaam met een stuk of vijf-zes ribben, waarop lange doorns, als een kam. Deze plant groeide op eigen wortel. Een eindje verder stonden zeven of acht exemplaren geënt op Echinopsis. Geen van deze planten was te koop! Er viel geen prijs voor te betalen . . .

Of de prijs moet vriendschap zijn. Dan krijg je zo'n plant, voor niets . . . Toch was ik onrustig. Ik wist dat er peulen gestolen waren en je voelde de ogen van het personeel in je rug.

Zeker, ook ik ben een dief en zal nooit de eerste steen kunnen werpen. Ook ik heb „gestolen”, planten meegenomen uit „onpersoonlijke” verzamelingen, stekken uit parken en tuinen. Ik ben jong geweest, jeugdig enthousiast, jaloers op wat anderen hadden en ik niet. Je wordt ouder en gaat steeds beter be-

Verenigingsnieuws

"SUCCULENTA" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten.

DAGELIJKS BESTUUR:

Voorzitter: S. K. BRAVENBOER, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Vice-voorzitter: Ir. G. E. M. UIL, Berg en Dalseweg 52, Nijmegen.

Sekretaris: J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo, tel. 077 - 17535.

2e sekretaresse: Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk, tel. 02510 - 30746.

Penningmeester: G. LINK, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 t.n.v. Succulenta te Amersfoort. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland en België f 25,— en voor leden in het buitenland f 30,— per jaar inclusief maandblad 'Succulenta'. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 5,—.

BELANGRIJKE ADRESSEN:

Ledenadministratie, propagandafolders en aanmeldingskaarten voor het lidmaatschap: P. DEKKER, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, Strijen. Katalogus f 1,50.

Clichéfonds: G. J. M. LINSSEN, Jacob Catsstraat 61, Venlo.

Diatheek: H. M. S. MEVISSSEN, Dinantstraat 13, Breda, tel. 076 - 875076.

Oude nrs. van 'Succulenta': H. HOOGHIEEMSTRA, Reyerdijk 115, Rotterdam-26.

Redakteur: FRANS NOLTEE, Octant 92, Dordrecht, tel. 078 - 73970.

2e redakteur: A. DE GRAAF, Zinnia 8, Dordrecht, tel. 078 - 72617.

Rullen Zonder Huilen: kontaktdadres: Middelburgsestraat 35, Scheveningen.

Succulentarium: aanmelden voor bezoek bij dhr. W. Ruysch, tel. 08370 - 19123 toestel 87, of I.V.T., t.a.v. dhr. W. Ruysch, Mansholtlaan 15, Wageningen.

Succulentariumkommissie: G. E. M. UIL.

Vragenrubriek: Cactussen en algemeen: dhr. UIL, Vetplanten: dhr. BRAVENBOER.

DRINGEND VERZOEK: Wilt u bij al uw correspondentie een postzegel voor antwoord insluiten? In verband met de hoge portokosten is het niet langer verantwoord, brieven te beantwoorden wanneer geen postzegel is bijgevoegd.

SLUITINGSDATA:

Kopij voor het septemnummer moet uiterlijk 1 augustus bij de redactie zijn.

Mededelingen voor verenigingsnieuws uiterlijk 10 augustus bij het sekretariaat; afdelingen gelieven hun mededelingen te zenden aan Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk.

Advertentie opgaven uiterlijk 25 juli bij J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

Agenda

Landelijk:

- 28 augustus 1976 Succulentenuilbeurs van het Oosten. Zie uitvoerige mededelingen in dit nummer.
- 28 augustus 1976 Ruilbeurs te Roosendaal. Zie uitvoerige mededelingen in dit nummer.
- 24 - 26 sept 1976 Contactweekeind Succulenta in Conferentieoord De Bron. Zie uitvoerige mededelingen in dit nummer.

In de afdelingen:

- 21 augustus 1976 Opendag bij mevr. en dhr. Klees, Stumphiusstraat 4, Beverwijk.
- 18 september 1976 Ruilbeurs te Zuidlaren.

Tuincentrum 'ARIZONA'

Gespecialiseerd in cactussen en vetplanten.

Grote collectie met veel aparte soorten.

Concurrerende prijzen.

Aalsmeerderweg 93,
naast Peugeot-garage

Aalsmeer - Tel. 02977 - 26133

Gevraagd:

DIE CACTACEAE I - VI

van C. Backeberg.

Brieven met prijsopgave aan:

P. Verstappen,
Hoogschans 1,
Roggel (L.).

Gevraagd:

DIE CACTACEAE IV EN/OF V

van C. Backeberg.

J. Vrenken,
Elandstraat 1,
Volkel,
Tel. 04132-72917.

Contactweekeind

"SUCCULENTA"

Conferentieoord "De Bron"

Nogmaals willen wij uw aandacht vragen voor het te houden Succulenteweekend op 24-25- en 26 september in De Bron, bijzonderheden daarover kunt u vinden in het meinummer.

In eerste instantie hebben we de datum tot wanneer u en uw huisgenoten zich op kunnen geven gesteld op 1 juli a.s. maar met het oog op de vakantie's hebben we gemeend er goed aan te doen deze dagen aanmerkelijk later te stellen en wel op 1 september, u heeft dan nog ruimschoots de tijd en wellicht, uitgerust van de vakantie, weer zin iets prettigs te gaan doen. We willen er nogmaals de nadruk op leggen dat het geenszins in de bedoeling ligt ons uitsluitend bezig te houden met onze liefhebberij, ook voor de huisgenoten van de leden willen we het weekend aantrekkelijk maken en we streven er naar het programma zó te stellen dat ieder na afloop tevreden is.

Al eerder noemden we een paar programmapunten; sprekers-film-ruilbeurs-verloting en waar het vooral omgaat, contact met mensen met een zelfde hobby en onze hobby brengt zonder meer mee dat al wat groeit en bloeit altijd weer boeit en zo dachten we er goed aan gedaan te hebben in ons programma een excursie naar de bekende Kwekerij „MOERHEIM" op te nemen.

Naast het bezoeken van enige verzamelingen van leden van de afd. Zwolle is er op zaterdagochtend een excursie naar „MOERHEIM" in Dedemsvaart, naast het bezichtigen van de verschillende prachtige door de bekende tuinarchitecte Mevr. Mien Ruys ontworpen tuinen is er de mogelijkheid tuinplanten te kopen die elders moeilijk te verkrijgen zijn.

Voor de zondagochtend hebben we het plan een paddestoelen speurtocht in de bossen rond Ommen te maken. Mocht u er echter de voorkeur aan geven over onze liefhebberij te praten dan kan dat. Een soort „Orakel van Delphi" zal in De Bron zitting houden om op uw vragen zo goed mogelijk antwoord te geven, hoewel u van dit Orakel geen wonderen kunt verwachten. We zouden het bijzonder fijn vinden als het contactweekeind een enorm succes wordt, het is als het ware een proef voor volgende jaren.

Voor nieuwe leden herhalen wij nog eens de kosten en de wijze van aanmelden:

kort weekend, zaterdagmiddag half drie tot zondagmiddag half vier	f 25,—
lang weekend, vrijdagavond (voordracht over een Cactussafari door Mexico) tot zondagmiddag half vier	f 40,—
Kinderen half geld.	

Voor het gebruik van lakens en slopen wordt f 3,50 in rekening gebracht; om de kosten zo laag mogelijk te houden kunt u daar het beste zelf voor zorgen.

Inschrijven door middel van storten op gironr. 3534519 t.n.v. A. Boender-van der Molen, Beneluxlaan 53, Beverwijk met vermelding van: het aantal personen, lang of kort weekend. Iedere deelnemer(ster) krijgt uitvoerig bericht toegestuurd.

A. Boender-van der Molen.

Afd. Gooi en Eemland

Verslag bijeenkomst van j.l. 11 mei.

Na een lange tijd van afwezigheid werd weer onder het voorzitterschap van dhr. Rubingh de avond geopend.

Bij het welkomstwoord gericht aan enkele nieuwelingen sprak hij de hoop uit dat zij zich spoedig bij ons zullen thuis voelen.

Er werd navraag gedaan over het verloop van de excursie van j.l. zaterdag. Had een ieder naar zijn wens planten kunnen kopen en waren allen tevreden huiswaarts gekeerd. Zo te horen was het een geslaagde dag geweest.

Onze penningmeester, dhr. v. Beek, kwam met het voorstel het kringgeld te verhogen van f 7,50 naar f 12,50. Met alier instemming werd deze suggestie aangenomen.

Discussie volgde over o.a.: het geslacht *Notocactus* (Z.-Brazilië) veel of weinig water geven in verhouding tot het geslacht *Turbincarpus* (Mex.) dat in veel woestijnachtiger streken voorkomt. Ander punt van bespreking was wel of geen importen kopen. Dit in verband met de vele *Melocactussen* die tegenwoordig in de winkels aangeboden worden en meestal geen lang leven te wachten staat.

Na de pauze deed dhr. Rubingh verslag van een reis door Mexico waarbij ook door ondergetekende en hem veel cactusstandplaatsen bezocht zijn. Vanuit de hoofdstad ging het in N.O. richting via Pachuca naar het Senilistal, de groeiplaats van onze bekende grijsaard. Hiervan-

daan naar het N-W met als einddoel de stad Saltillo waar in de omgeving wel de meeste soorten gevonden zijn.

Veel belevenissen passeerden de revue, waarbij later de door hem gemaakte dia's vertoond werden.

Secr. N. G. Hafkamp
v. Amstellaan 10
Loenen a/d Vecht.

Afd. Gouda en omstreken

De op 22 mei gehouden ruilbeurs, is naar volle tevredenheid van bestuur en leden, verlopen. De openingstijd was gesteld op 11 uur, om een ieder die met planten op deze beurs aanwezig was, de gelegenheid te geven deze in alle rust op te stellen. De eerste groep gegadigden stond reeds om kwart-voor-elf te trappelen van ongeduld om naar binnen te mogen.

Al het ons door de beheerder van „Kunstmin” toegezegde materiaal was keurig aanwezig, zodat in tien minuten tijd al de tafels in rijen geplaatst waren en de liefhebbers binnenstroomden. Tot 12 uur werd (althans door de afd. Gouda & omstr.) niets verkocht, om de liefhebbers die daarvoor gekomen waren, tot ruilen van planten in de gelegenheid te stellen. Zo wij echter hebben kunnen constateren, werd ook in de middaguren hier en daar nog wel een plantje geruild. Gelukkig geschiedde de verkoop inderdaad voor liefhebbersprijzen, waardoor menig liefhebber voldaan naar huis keerde.

Het grootste pluspunt van dit gebeuren (en ook eigenlijk hoofddoel van deze beurs) was, dat vele prettige contacten tussen diverse besturen en liefhebbers gelegd werden.

Van vele door ons uitgenodigde afdelingen waren leden of bestuursvertegenwoordigers aanwezig, voor welk feit wij hen zeer erkentelijk zijn. Dat zoveel leden van ons nog jonge afdeling hun best gedaan hebben mét of zonder planten aanwezig te zijn, verdient zeker een compliment, terwijl ook de aanwezigheid van enkele van onze Belgische vrienden tezamen met hun echtgenote's, zeer op prijs gesteld werd.

Het plan dat wij hadden, om er een jaarlijks terugkerend evenement van te kunnen maken, heeft na het welslagen van deze dag, zeer vaste vormen aangenomen.

2e secretaris:
J. van Haeften.

DE RUILBEURS TE ROSENDAAL

Voor de achtste maal zal er een ruilbeurs gehouden worden op:

ZATERDAG 28 AUGUSTUS 1976, aanvang 2 uur.

Wegens de grote belangstelling voor de vorige ruilbeurs, toen de zaal veel te klein bleek, hebben wij een grotere zaal gezocht. Vandaar dit nieuwe adres: Zaal „Meulentiend” Spoorstraat 300 te Roosendaal. De Spoorstraat is de eerste straat links, wanneer u met de rug naar het station staat.

De zaal gaat open om 1.30 uur.

Aan iedere deelnemer hopen wij een stuk karton te verstrekken, waarop hij zijn naam en andere mededelingen kan schrijven. De middag zal als volgt verlopen:

Van twee tot drie ruilen, daarna is ieder vrij om ook te verkopen. Om het karakter van een ruilbeurs te bewaren, doen de organisatoren een beroep op alle deelnemers om zich hier aan te houden. Het doel is op de eerste plaats ruilen.

Wij hopen dat de belangstelling weer even groot zal zijn als het vorige jaar!

DE SUCCULENTENRUILBEURS VAN HET OOSTEN

Op zaterdag 28 augustus gaat de afdeling „IJsselstreek” weer de jaarlijkse Succulentenuilbeurs van het Oosten houden. Deze Succulentenuilbeurs zal plaatsvinden in het D.W.K.-gebouw, Leeuweriklaan 19 te Zutphen.

Voor de goede gang van zaken willen wij het volgende mededelen:

Om 12.00 uur gaat de zaal open, alleen voor leden van de afdeling „IJsselstreek”.

Om 13.30 uur is de zaal open voor iedereen.

Van 13.30 uur tot 14.00 uur wordt iedereen die met planten komt enz., een plaats in de zaal aangewezen, zodat men zich rustig kan installeren. Het is de bedoeling dat er dan nog niet geruild wordt.

Om 14.00 uur zal de officiële opening van de beurs plaatsvinden. De beurs zal ongeveer om 17.00 uur afgelopen zijn. De afdeling „IJsselstreek” hoopt dat er veel mensen zullen komen en hoopt ook omwille van de goede organisatie dat men zich aan de bovengenoemde tijden zal houden.

Secretaris afd. „IJsselstreek”
M. P. M. van den Berg,
Het Zwanevlot 100, Zutphen.

RUILBEURS IN HET NOORDEN

De afdelingen Delfzijl, Groningen en Hoogeveen organiseren op 18 sept. een ruilbeurs in Café-restaurant Sprookjeshof te Zuidlaren. De ruilbeurs start om 12 uur en duurt tot 13.30 uur; deze is alleen bestemd voor Succulenta-leden en er wordt alleen geruild.

Na 13.30 uur bestaat gelegenheid tot ruilen, kopen en verkopen voor iedereen.

Nieuwe leden

- Mevr. F. E. Pot-Groen, Teresjkowastraat 5, Krommenis.
Menzo Bomhof, Haammakerstraat 104, Venray.
T. Rijvordt, Marktstraat 106, Wormerveer.
W. Hoogland, Oosterweg M 6, Purmerend.
C. B. C. de Jong, Zomerhof 1, Dordrecht.
C. J. Bolink, Ter Boede 6 (II), Amsterdam.
Mevr. J. P. v.d. Linden, Tasmanstraat 91, Den Haag.
P. H. Fams, Beatrixstraat 15, Wateringen.
A. G. D. Doets, Lambertusstraat 137, Rotterdam-3016.
J. van Wingerden, Hoofdweg 34, Capelle a.d. IJssel.
Henk Jan Vos, De Komme 12, Kapelle.
Koen Kaldenberg, Heemraadweg 603, Weesp.
G. J. Koenders, Burg. Jollesstraat 6, Assen.
A. H. Teekens, C. Fabriciuspark 48, Slijk Ewijk.
A. Vandersluys, Valeriusstraat 9, Heerlen.
Mevr. G. J. Hoof, Duincroft 14, Castricum.
J. W. G. Boogers, Rodeburgweg 42, Eindhoven.
F. H. M. Dorenbos, Dr. H. Colijnstraat 160, Hs., Amsterdam.
E. Ipenburg, Mahlerstraat 12, Leiden.
R. Verhaegen, Antwerpsesteenweg 238, 2500-Lier.
P. Stechway, Julianastraat 38, Zwartsloot.
Mej. Q. Banhier, Wilderen 117, Breda.
W. M. de Boer, Saturnus 11, Hoogezaand.
Mevr. M. H. J. Boelhauwers-Dimmers, Wadway 20 A, Wognum.
G. J. Mak, Murraystraat 87, Pernis.
G. van Lagen, Ploegweg 37, Elspeet.
W. H. Buth, Joh. Strausplein 332, Schiedam.
Mevr. N. C. M. Verduyze-Devleeschouwer, Fortuinstraat 59, 9990-Maldegum.
J. M. van Bommel, Demer 37, Heusden.
L. A. de Jong, Valkenbergstraat 24, Made.
A. van Enk, Goorweg 24, Doorspijk.
Jan Meijer, Boomgaard 11, Barendrecht.
E. Smit, van Deventerweg 4, Oosterbeek.
Mevr. B. Zuiver-Hartman, Burg. Albertplein 15, Krommenie.
J. C. Messchaert, A. Frederikshof 12, Purmerend.
Mevr. M. Jenema-de Geest, Piet Heinstraat 20, Wormerveer.
Mevr. R. de Ronde-Hofstee, Cz. Peterplantsoen 13, Zaandam.
N. van Elsland, Burg. Swartstraat 1, Oostzaan.
A. Hoff, Dorpstraat 152, Assendelft.
Fam. H. Nool, De Weer 13, Zaandam.
W. Beverloo, Thijssestraat 135, Zaandam.
A. E. H. van Halderen, Westerstraat 58, Wormerveer.
Mevr. G. Yskes-Vos, Zeemansstraat 73, Zaandam.
H. Kruiver, Wandelweg 88, Wormerveer.
Mevr. M. Oudhuizen-Kockmann, Aggelenstraat 3, De Rijp.
W. Saal, Indigostraat 290, Zaandam.
P. Balster, Boekhorst 33, Eds.
G. L. te Veldhuis, Tintendijk 3, Hengelo (Gld.).
C. Elzendoorn, P. Potterstraat 49, Amersfoort.
Alfred B. Lau, Apartado 98, Cordoba, Ver. Mexico.
B. V. A. de Groot, Boerejonkerstraat 13, Zaandam.
L. de Mos, Postbus 54, 's-Gravenzande.
Luc Pevenage, Van de Perrekaai 8, 9471 - België.
G. A. van Os, Achterstraat 26, Zoelen (Gld.).
J. A. Flop, Frans Halsstraat 11E, Papendrecht.
A. H. Stumpers, Jonge Hagen 6, Neer (L..)
H. Beekmans, Kloosterweg 16, Waalwijk.
Marcel Matthieu, Phoenixstraat 74, 9000 - Gent - België
Frans Pie, Kattenburgerstraat 10, Amsterdam.
Mevr. Janine Mestrum-Hermans, B. J. Chalmertaan 24, B 9060 - Zelzate - België.
C. Visker, Bollandstraat 93, Rotterdam.
Rudi van Heertum, Coornhertstraat 7, Amsterdam-W.
- Mevr. A. Elzinga-Broers, Mouwewei 12, Terwispe (Fr.).
A. de Rooij, Rembrandtplein 158, Lisse.
Mevr. G. H. Huisman-Wemekamp, Bornsestraat 292a, Almelo.
G. L. van Duyn, Caan van Neckloan 136a, Rijswijk.
J. Hoogendoorn, Sloefweg 34, Marknesse.
Mevr. J. Kockelkorn, Breegraven 39, Warnsveld (Gld.).
J. Brehler, Sterrenlaan 26, Apeldoorn.
Nans Rotteveel, Bollenhofsestraat 146, Utrecht.
Mej. M. M. Luijckx, Bollenhofsestraat 146, Utrecht.
Mevr. W. Peene, Zandput 19, Serooskerke (W).
G. C. Heskens, Noorderdiep 80, Valthermond.
E. Droogendijk, Gr. v. Prinstererweg 216, Dordrecht.
Johny Vermandel, Reesinghelaan22, 9990 - Maldegem - België.
Mevr. J. M. Baas-Nijhof, Prins Clausstraat 18, Vroomshoop.
Ria Hertoghs, Kapellei 37, 2160 Sint Antonius (Brecht) België.
Bernard Vandamme, Woeker 20, bus 12, 9700 Ouden-aards - België.
Anthonie Westdijk, Diezestraat 69, Oost-Souburg.
S. J. Verstellen, Burg. Pruisingsel 93, Vlaardingen.
D. J. Fokkert, Gaardenweg 20, Enter.
Mevr. Fidler, Oenerbrugweg 218, Nunpspeet.
Mevr. M. G. L. Frijling-Titskos, Albardastraat 45, Oss.
Fa. Vemakas, Pletering 1-3, Oostwoud.
Mevr. K. W. H. Wijkburg-Böhmer, Ydoorn 150, Zaanstad.
C. M. Stedehouder, Boezemstraat 35b, Rotterdam.
Mevr. C. Klinkenberg-Kienjet, Stegerhoek 39, Noordwijk-binnen.
Mevr. M. Meeuwissen, Molenstraat 39, Born (L.).
R. H. Gosse, Kwakersplein 2 (III), Amsterdam.
F. Haarmeyer, Herculesstraat 59, Rosmalen.
A. J. Michielse, Groenewal 9, Heukelum.
A. Rensink, Pr. Marijkelaan 89, Maatensdijk.
Corry van Kempen, Brasemstraat 45, Tilburg.
Yvonne Noppen, Splinterlaan 62, Leiderdorp.
A. van Brederods, Mozartstraat 40, Venray.
P. D. De La Court, Elis. Wolffstraat 65 (III), Amsterdam.
J. B. Smorenberg, Luikstraat 19, Weert (L.).
A. Smeets, Putweg 8, Hulsberg (L.).
D. Kranendonk, Jeroen Boschstraat 81, Maassluis.
J. H. Schnooders, Pr. Beatrixlaan 30, Ohé en Laak.
J. Overmars, Kramatweg 10 (IV), Amsterdam-O.
Rita Pauwels, Borchgraven 4, Varsseveld.
H. J. Dersjant, p/a Appelstraat 27, Zutphen.
Mevr. A. C. v.d. Driesschen-van Oort, Gelderse Rooslaan 7 (III), Arnhem.
A. Verhoeff, Vennepeweg 495, Nieuw-Vennep.
N. A. M. G. Rozijn, Nierkerkerstraat 15 (IV), Amsterdam-Osdorp.
Mej. Tanja Gruner, Holleweg 4, Sittard.
J. F. A. M. Akkerman, Prof. Feldmannweg 8, Zwolle.
Mevr. E. M. Korbijn-Bons, Middelweg 3, Numansdorp.
Mej. F. M. Engelbertink, Olveresweg 4, Oldenzaal.
W. A. M. Uhlenbroek, Driedistel 17, Rotterdam 3014.
Rita Coomans, Broekstraat 13 (III), 3294 - Molenstede.
J. H. Beenakker, Maluslaan 36, Groningen.
Mevr. M. G. L. P. Hoogveen-Steenhardt, Boelekade 104, Gouda.
Anke van Helden, Landpoortstraat 45, Willemstad.
R. Stottelaar, Oostergostraat 10, Eindhoven.
N. J. Sym, Beethovenring 30, Bostel.
P. Slabber, Boekhoutstraat 2a, Westkapelle.
H. P. van Meel, Chr. Huigensstraat 26, Tilburg.
F. R. Kemp, Laan van Meerdervoort 73, Den Haag.
P. van Dijk, Tramstraat 24a, Lochem.
Ernest Franssens, Koerselsteenweg 19, 3950 - Beringen België.
I. Bos, Laan v.d. Marel 425, Emmen.
A. Poth, Dr. H. van Neslaan 88, Noordwijk.
J. Noordermeer, Stadhoudersring 84, Zoetermeer.

grijpen hoe de jeugd tegen bepaalde zaken aankijkt. Soms herken je jezelf. Vaker nog is de kloof te groot. Nu zou ik nog niet het kleinste zaadje mee kunnen nemen. Nu word ik in het diepst van mijn ziel geraakt, wanneer ik hoor van vele liefhebbers en kwekers hoeveel er gestolen wordt uit openbare en particuliere verzamelingen. Dertig, veertig lange jaren was iedere privé-verzameling open voor alle bezoekers. Vetplanten zijn in de mode en oefenen op velen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit . . .

Iedere kweker en vele particulieren moeten zich wapenen tegen diefstal. Het beeld is verwarrend, maar toch heb ik gemeend dit stukje te moeten schrijven. Ik kan geen antwoord geven, ik weet niet wat je tegen dit soort diefstallen moet doen. Misschien weet ik het antwoord wanneer ik tachtig ben, wanneer de meeste van mijn vrienden overleden zijn, misschien pas dan, wanneer ik alleen in deze wereld sta, beseft ik misschien wat het antwoord werkelijk moet zijn. Léven is niet te betalen, léven kun je niet stelen, léven kun je alleen maar krijgen . . .

Ja, lezer, een somber stukje deze keer, maar het moest me even van het hart.
(wordt vervolgd)

Austrocylindropuntia clavarioides

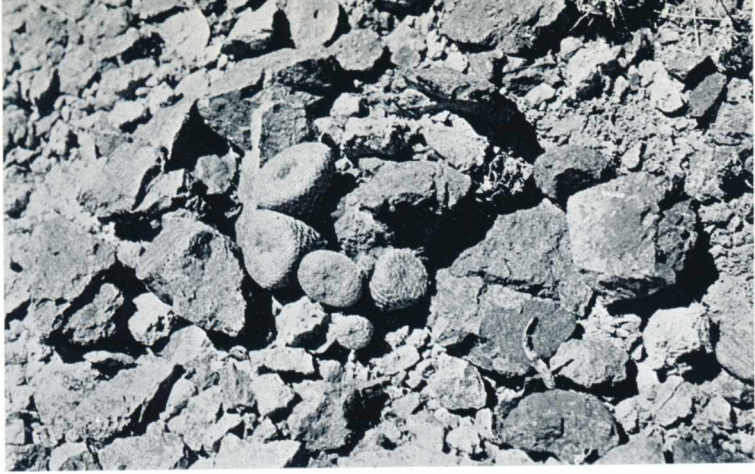
WALTER RAUSCH

Als aanvulling op het artikel van de heer B. van Geider in „Succulenta” no. 6, juni 1975, blz. 116, zou ik van deze bijzondere plant graag nog het volgende willen zeggen:

Tijdens mijn tochten door Argentinië bestudeerde ik het zeer grote areaal van *Lobivia formosa* (Pfeiff.) Dodds, dat vanuit het zuiden van San Raphaël over Mendoza, San Juan tot in Sierra de Famatina loopt. Daardoor was ik in de gelegenheid ook *Opuntia clavarioides* op verscheidene plaatsen te vinden. In de westelijke regionen van Mendoza en San Juan, in de richting van Chili, komt deze soort op vele plaatsen overvloedig voor, doch voor ongeoeffende ogen is hij bijna niet te vinden.

De nauwelijks 2 cm grote, kogelvormige stammetjes zitten op een dunne hals die de verbinding vormt met de in de grond verborgen, grote knolachtige, „aardappel”vormige wortel. De kleur van de opperhuid (epidermis) is zo

in overeenstemming met de zandig-steenachtige heuvels waarop de planten groeien, dat zij nauwelijks daarvan te onderscheiden zijn.

Op een dag was ik in Jachal en reed met de dorpsonderwijzer, die zich ook voor de vegetatie van de naaste omgeving van zijn woonplaats interesseerde, naar verscheidene vindplaatsen. Toen ik bij een zeer steenachtige „woestijn” wilde stoppen, werd dat door de onderwijzer met een schamper lachje ontvangen, doch toen ik de eerste *Opuntia*'s uit de bodem hakte, werd mijn tot dan toe zeer bereidwillige vriend haast vijandig; hij sprong uit de auto en schold: „Minstens 200 keer ben ik al hier geweest en nu komt deze „gringo” me op deze plek cactussen aanwijzen!”

Enzianweg 35, A 1224 Wenen-Aspern, Oostenrijk.

Echeveria setosa Rose et Purpus

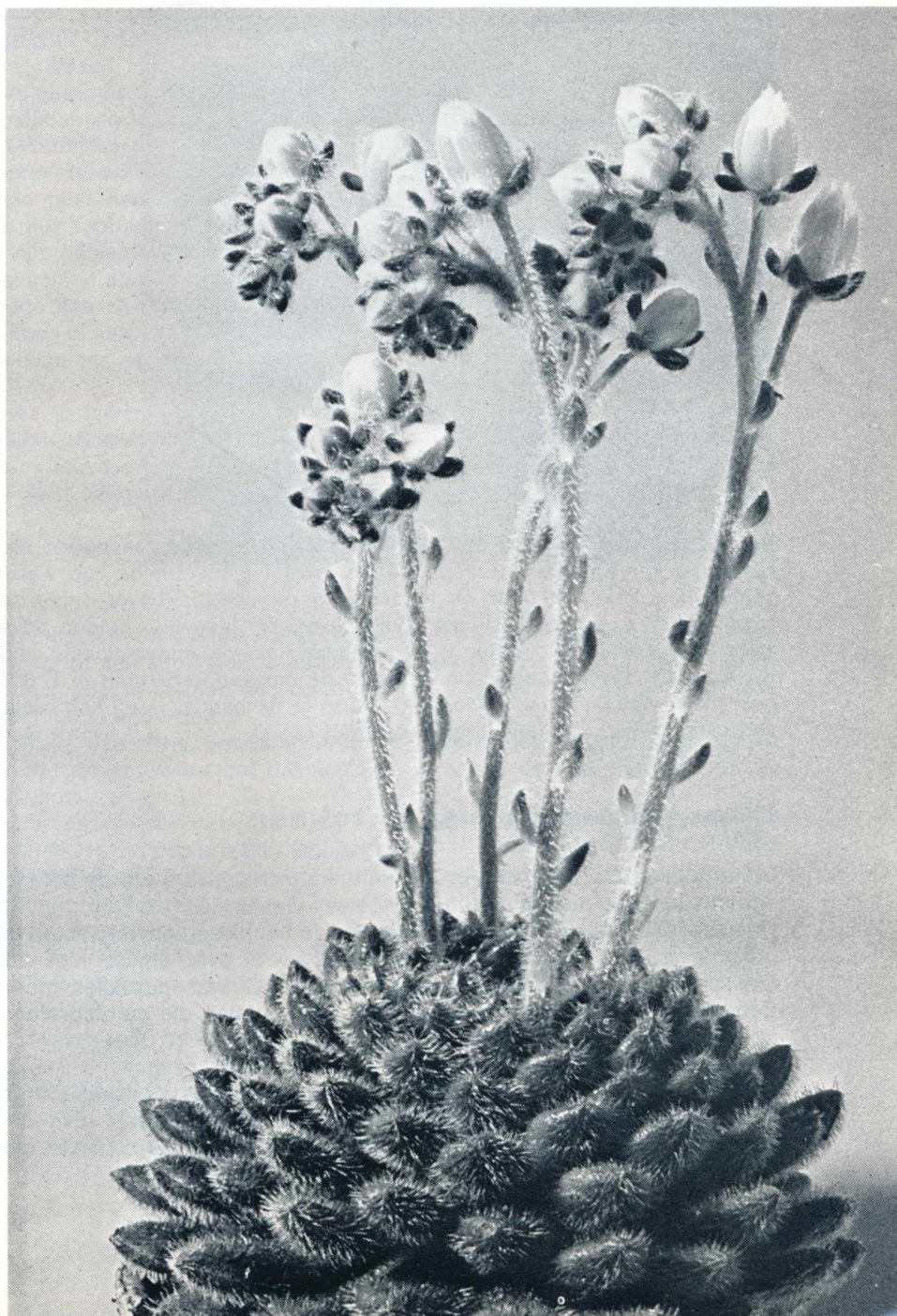
J. C. van Keppel

Een oude bekende van het geslacht *Echeveria* is de borstelig behaarde *Echeveria setosa*, die door Dr. Carl Purpus in 1907 werd ontdekt, groeiend op rotsen in Cerro de la Yerba, bij San Luis Tultiplanata, in de provincie Puebla, Mexico. Door zijn broer, J. A. Purpus, curator van de botanische tuin in Darmstadt, vond *Echeveria setosa* spoedig zijn weg naar de Europese verzamelingen en was jarenlang een der meest voorkomende *Echeveria*'s. *E. setosa* is stamloos of als oudere plant kortstammig, met een dichte rozet van ca. 100 bladeren, die 10-12 cm doorsnee meet. De spatel- tot omgekeerd lancetvormige bladeren zijn vlezig, aan de bovenzijde vlak, 4-5 cm lang en aan beide zijden bezet met borstelige, witte haren. Omstreeks mei bloeit de plant met 4-5, ca 25 cm lange, bloemstengels met aan de top een 8-10-bloemige, meest enkelvoudige schicht. Zowel de bloemstengel als de bloem- en kelkbladeren zijn fijn behaard. De prachtige, tot 1,5 cm grote bloemen, zijn aan de buitenzijde rood met gele spitsen; de binnenzijde is geheel geel. Om een werkelijk mooie, dichtbehaarde plant te verkrijgen moet *E. setosa* zonnig, luchtig en tamelijk droog worden gekweekt. Vooral 's winters, wanneer de plant in rust is, moet hij vrij koel en droog worden gehouden. De plant behoudt dan niet alleen de karakteristieke beharing, maar tevens worden dan de bloemknoppen gevormd. Wordt de plant in de winter te donker en vochtig gehouden, dan groeit hij door en ontstaan er weke, nauwelijks behaarde bladeren waarbij ook de karakteristieke gedrongen vorm verloren gaat. De vermeerdering van *E. setosa* heeft plaats door middel van zaad of bladstekken. Als grondsoort is aan te bevelen: 2 delen bladgrond, 1 deel klei en 1 deel scherp zand.

E. setosa is door kwekers vaak gebruikt voor het winnen van hybriden. Een zeer goede hybride, *E. x derosa* is ontstaan door kruising met *E. derenbergii*. Deze rijkbloeiende hybride heeft veel kortere bloemstengels, waardoor hij meer geschikt is als massa-handelsplant. Daardoor is *E. setosa* vrijwel geheel uit het handelssortiment verdwenen. In populaire plantenboeken vindt men deze hybride foutief afgebeeld als *E. setosa*.

Jonkerlaan 14, Wassenaar.

Foto van de schrijver

Ongedierte in de succulentenkas (III)

SIMON KOOLIJ JR.

Bladluis:

Van alle luizen is voor wat betreft de succulenten de bladluis de onschuldigste. Zij treden nu en dan op bij Crassulaceëen, Compositen en soms ook bij cactusbloemen.

Bladluizen zijn slechts enkele millimeters lange insecten met een weke huid en sprieten of voelhorens. Met verscheidene andere insectenfamilies behoren zij tot de Hemiptera, een onderorde van de Hemiptera of halfvleugeligen. Kenmerkend voor deze insecten zijn de stekend-zuigende monddelen. (het rostrum, waarmee ze de plantensappen uit de plant zuigen). Vele soorten zijn ongevleugeld, maar wanneer er vleugels aanwezig zijn, bezitten bladluizen er vier; voor en achtervleugels zijn vliezig. De bladluis zit graag met zijn familie op een plant en ze voeden zich het liefst met jonge plantedelen. Met name de knoppen vormen een lekkernij. Door de bladluizen aangetaste plantedelen blijven achter in de groei, worden misvormd, verwelken of verkleuren. Door de betrekkelijk trage leefwijze van de dieren worden lang niet alle koolhydraten die zij uit de planten opzuigen, verteerd. Daardoor zijn de uitwerpselen sterk suikerhoudend. De suikerhoudende uitwerpselen zijn vloeibaar en kleverig en zij worden honingdauw genoemd. De zoete honingdauw is een geliefd voedsel voor mieren en wanneer onze planten in een open bak gekweekt worden zullen er gewis bijen op af komen. Even een zijsprongetje. De Tannenhönig uit de bergen is de door bijen verzamelde honingdauw die zij van de planten uit de bossen halen.

Door de verdamping van het water uit de honingdauw ontstaat er een donkere korst op de planten. Op deze korst kunnen zich allerlei schimmels gaan ontwikkelen, die tenslotte een zwart overtreksel vormen dat roetdauw wordt genoemd. Op de roetdauw kom ik terug in mijn artikelen over schimmels.

Nu de bestrijding van de bladluis. Wij kunnen de plant bespuiten met een oplossing van spiritus en zeep. Als dit middel echter in de zon wordt toegepast dan komt er door de alcohol die de spiritus bevat onherroepelijk verbranding, daar alcohol reeds kookt bij enkele tientallen graden boven het vriespunt. Veel eenvoudiger is het gebruik van de conventionele middelen die tot onze beschikking staan. Ik noem de nicotinepreparaten of E 605. Zelf gebruik ik Aglukon, dat in vloeibare vorm in de handel is en een Malathionverbinding bevat. Dit bevat mij zeer goed. (wordt vervolgd)

v. Dijkstraat 13, De Lier.

Waar cactussen niet in tel zijn

BEREND GROENHAGEN

In het najaar van 1974 was ik — met enkele collega's — in de gelegenheid een studiereis te maken naar Los Angeles - Californië.

Helaas was het doel van de reis niet om de cactussen en vetplanten daar te bestuderen maar er bleef gelukkig wat tijd voor over. Omdat niet iedereen die streek kan bezoeken en bewonderen wil ik wat indrukken meegeven. Eén ernstige handicap had ik wel; van vele planten die gefotografeerd zijn ken ik de naam niet.

Over een vreemde ervaring

Het hotel dat we betrokken was zoals zovele Amerikaanse hotels: 'n zwembad erbij en een telkens wisselend aantal gasten.

Het Cavalierhotel onderscheidde zich echter van de andere hotels, aldus de

„Vetboompje“
(*Crassula portulaca*)

huidige eigenaar, omdat het vroeger eigendom was geweest van een plantenmaniak die er een soort hortus omheen had aangelegd. Zo stonden er bananbomen, allerlei palmen en „vetboompjes“. Die waren nogal gezocht vanwege hun hoge ouderdom.

Op de vraag waarom er geen cactussen in de verzameling waren opgenomen kregen we als antwoord dat dat niet kon vanwege de vele kinderen en de „rot“-stekels.

Maar als ik daarvoor belangstelling had, was er een stukje verderop een plantenzaak en die zou er zeker wel hebben.

Dus, complete fotouitrusting meegenomen en gelopen. Dat „stukje verderop“ bleek bijna drie kwartier lopen te zijn (Amerikanen denken blijkbaar in autoafstanden). Maar als oprecht lid van Succulenta klaag je daar niet over.

De plantenwinkel was een enorm grote zaak, er was een kas bij met nagenoeg alle bekende kamerplantjes die je hier ook kunt kopen. Geen cactussen.

Buiten misschien in de kwekerij denk je dan. Ik liep verloren tussen de meest wonderlijke Hibiscussoorten, palmen - er was zelfs een loods met bloembollen - en warempel, na drie mensen gevraagd te hebben naar „cacti“ (men gebruikt altijd het meervoud) kreeg ik een plekje gewezen waar drie miezerige plantjes stonden. Zaden had men ook niet, nee, daar vroeg niemand

Foto's van de schrijver.

naar, hoezo?

De hortus botanicus - een tweede vreemde ervaring

De eerste dagen werden geheel in beslag genomen door besprekingen en bezoeken, zodat alleen aan het einde van de middag wat andere activiteiten mogelijk waren (bij een temperatuur van een naar onze begrippen uitzonderlijk warme droge zomer). Door toeval ontdekte ik toen dat er bij de campus van de universiteit van Los Angeles een afdeling botanie („botny”) was met een hortus. (wordt vervolgd)

Oude cactusboekjes

J. A. JANSE

Een herdruk van J. J. Krook, „Handboek tot de kennis en voortkweeking van alle bekende Cactus-soorten” (1854).

Herdrukken is nu een algemeen gevolgde methode om zeldzame en vaak kostbare werken binnen ieders bereik te brengen. Het zijn zelfs niet altijd echt oude werken, gezien het feit dat ook het „Mammillaria Handbook” van R. T. Craig (1945) in een „reprint” is verschenen.

Landré en Meesters b.v. te Amstelveen hebben nu het wel echt zeldzame handboekje

van J. J. Krook dat bij F. Günst te Amsterdam in 1854 verscheen in een „reprint“ uitgegeven.¹⁾ Blijkbaar was er toen in ons land behoefte aan zo'n werkje; in 1858 verscheen bij S. E. van Nooten in Schoonhoven een wat kleiner en beknopter boekje van Th. F. Uilkens met de niet zo originele titel: „**Handleiding tot de kennis en behandeling der Cactus-soorten**“ (Opuntiaceae).²⁾

Krooks werkje is in de „reprint“ uitgegeven in een iets kleiner formaat (11 x 18 cm); mijn origineel meet 13 x 22 cm. Het titelblad (bij de oorspronkelijke uitgave gekleurd) vermeldt dat de uitgever F. Günst te Amsterdam is; bij de „reprint“ is dit weggelaten — waarom? — en staat hiervoor in de plaats: „door J. J. Krook“, in precies hetzelfde lettertype als dat voorkomt op het tweede titelblad.

Blijkens het voorwoord verscheen het bij intekening en de auteur verontschuldigt zich dat de voltooiing zo lang op zich liet wachten door „eene lange en smartelijke ziekte, waarvan ik tot heden nog niet geheel hersteld ben“.

Dr. Margadant van het Biohistorisch Instituut te Utrecht was zo vriendelijk mij enige gegevens te verstrekken en enige nader te verifiëren, waarvoor mijn hartelijke dank. Van Krooks boek blijken 2 Nederlandse drukken te bestaan, beide uit 1854 en 2 Duitse vertalingen, die resp. in 1855 en 1861 het licht zagen. Merkwaardigerwijs heeft de tuinbouwers van die dagen er in het geheel niet van gerept!

Dochnal³⁾ de bekende bibliografie van de tuinboeken geeft van Krooks Duitse uitgave de volgende titel: „**Handbuch zur Kenntniss, Fortpflanzung und Behandlung aller bis jetzt bekanntgewordenen Cacteen in ihrem ganzen Umfange. Beschreibung der verschiedenen Klassen und Gruppen etc., ihres Nutzens und Gebrauchs etc. Aus dem holländischen.** Mit 24 Holzschnitten, gr. 8. Amsterdam 1855 Günst.

Volgens Alfred Rehder's „Bradley Bibliography (vol. 3), 1915 zien wij de 2 Duitse drukken vermeld. Hij geeft op dat de eerste Duitse druk „nach der zweiten verbesserten und vermehrten holländischen Ausgabe übersetzt“ is en uitgegeven werd in Leipzig en Amsterdam. Zijn collatie (4) + 255 p. is een dikker boek dan de nu herdrukte Hollandse uitgave.

Het origineel omvat: titelblad; voorrede (3 pp.), verbetering van enige zinstorende drukfouten (2 pp.), titelblad, Eerste Gedeelte (123 pp.), Tweede Gedeelte (74 pp.), dus in totaal een omvang van 215 pagina's.

De 2de Duitse uitgave beschrijft Bradley's Bibliography als volgt: „**Kenntniss, Fortpflanzung und Behandlung aller bis jetzt bekannt gewordenen Cacteen und der seltensten schönen Blumen in ihrem ganzen Umfange; nach den neuesten Einteilungen, den besten Forschern und aus den vollständigsten Quellen zusammengetragen; nach der zweiten verbesserten und vermehrten holländischen Ausgabe übersetzt**“, (3) + 255 pp. 24 pl. 1 tab., Amsterdam 1861.

De uitgevers van de „reprint“ trekken een vergelijking met Försters handboek (1846). Dit werk is echter belangrijk uitvoeriger en omvat 523 pagina's.⁴⁾

Bij alle soortbeschrijvingen in Förster's boek is een literatuuropgave te vinden; de beschrijvingen zelf zijn zeer uitvoerig. Krooks beschrijvingen (zo al aanwezig!) zijn zeer summier!

De Duitse „uitgebreidere en verbeterde“ druk ken ik helaas niet en ik kan dus niet beoordelen of deze beter is dan de Nederlandse uitgaven. De bewering echter dat Krooks boek (samen met Förster 1846) „het beste handboek verkrijgbaar in Europa in de 19de eeuw“ was, is op zijn minst overdreven.

Men zou Krooks boekje kunnen vergelijken met de naamlijst van Prins Salm-Dyck „Cactaeae in horto Dyckensi“ (1850). Krook geeft het Salmse systeem weer op een uitslaande tabel. Hij zegt dan ook: „In de laatste jaren heeft echter de Prins van Salm-Dyck, een der voornaamste cactus-kundigen, deze 14 hoofdgelachten tot op 20 gebracht, zoodat de verdeeling nu is als volgt...“ (verwijst naar Tabel). Hier en daar wijkt Krook af van de naamschrijfwijze bij Salm-Dyck; zo schrijft hij *P e r e s k i a* i.p.v. *Peirescia*.

Over de persoon van Krook is helaas niets bekend; de tijdschriften uit die periode noemen hem en zijn boek nergens.⁵⁾

Aantekeningen

1) Verschijning vóór 7 april 1854, aangezien de uitgever het tentoonstelde op de Elfde Tentoonstelling van de Kon. Nederl. Mij. tot aanmoediging van de Tuinbouw in Rotterdam.

2) Th. F. Uilkens (1812-1891) studeerde theologie te Groningen, vestigde zich in 1836 te Wehe en

Zuurdijk waar hij predikant was, maar zeer veel tijd besteedde aan de bevordering van land- en tuinbouw. Hij richtte een Maatschappij van land- en tuinbouw „De Marne” op en stichtte tevens een eigen museum van natuurhistorische voorwerpen. Op het titelblad van zijn boekje staat: „naar de laatste rangschikking om- en bijgewerkt” en men kan zich met recht afvragen of deze om- en bijwerking betrekking had op een werkje met precies dezelfde titel, (2) 55 p. dat in 1847 te Zwartsluis verscheen. (A. Rehder, The Bradley Bibliography, vol. 3, (1915), p. 619; Rehder geeft hierbij geen schrijversnaam op).

3) Dochnal, Fr. Jac., „Bibliotheca hortensis — Vollständige Gartenbibliothek oder alphabetisches Verzeichniss aller Bücher... von 1750 bis 1860 in Deutschland erschienen sind”. (S 88) Nürnberg 1861.

4) Met nog toegevoegde fondscatalogus van de uitgever Wöller in Leipzig.

5) Een naamgenoot J. C. Krook genoot enige bekendheid; hij schreef een boekje op het gebied van tuinkunst (J. B. Amsterdam) en hij was medewerker aan het tijdschrift „Flora en Pomona” in de jaren 1852-58. Of J. C. een familierelatie was van J. J. is mij helaas niet bekend.

Van Ittersumlaan 32, Bennebroek.

Boekbespreking

Werner Rauh: Wondere wereld van cactussen en vetplanten.

Nederlandse bewerking J.C. van Keppel. Uitg. La Rivière en Voorhoeve, 302 blz., 222 kleuren- en 27 zwartwitfoto's. Prijs f ??.

Het is eigenlijk wonderlijk dat van dit boekje nu pas een bespreking in ons maandblad verschijnt. Het is immers al de 3e druk die thans voor mij ligt. Op zich zegt het aantal drukken van een boek vrij weinig over de kwaliteit ervan, maar in dit geval lijkt het er toch op dat het boekkopend en succulentenminnend publiek het koren weet te onderscheiden van het vele kaf dat er op de markt is. Mooie foto's samen met een goede en prima vertaalde tekst hebben een produkt opgeleverd waaraan zowel de beginnende als de meer gevorderde liefhebbers veel plezier kunnen beleven.

Het zal geen verwondering wekken dat bij een nauwgezette beoordeling toch ook wat punten van kritiek naar voren komen. Zo leunt de tekst op plaatsen waar bijvoorbeeld wordt gesproken over „Middeneuropees klimaat”, „schoonmoedersstoel” (*Echinocactus grusonii*) en „ordester” (als aanduiding voor de bloemen van *Stapelia*'s) wel wat zwaar aan tegen het Duitse origineel. Verder zijn benamingen als Tanganjika (Tanzania), Portugees Oost-Afrika (Mozambique) en *Euphorbia taitensis* (*E. ndurumensis*) niet up-to-date. Ook ontgaat mij waarom het gebruik van Chinosol i.p.v. het in ons land veel bekendere Superol wordt aangeraden. Enigszins storend is verder het feit dat - althans in mijn exemplaar - de kleurenpagina's 269 en 270 op de kop staan. Boeken waarin totaal geen zetfouten staan zullen wel moeilijk te vinden zijn en ook dit boek is er niet geheel aan ontkomen (pag. 103 Dolichothele i.p.v. Dolichothele, pag. 171 Baily i.p.v. Bally; pag. 179 stapellioides i.p.v. stapelioides). De genoemde tekortkomingen doen echter niets af aan het feit dat we hier te maken hebben met een boek dat een plaatsje verdient in de boekenkast van iedere succulentenliefhebber. Wel hoop ik dan dat deze Nederlandse uitgave in een steviger jasje zal blijken te zitten dan het Duitse exemplaar dat ik bezit, want voor een mens is het misschien wel eens goed een enkele keer uit de band te springen, bij boeken ligt dat toch bepaald anders.

FRANS NOLTEE.

UIT BUITENLANDSE TIJDSCHRIFTEN

The National Cactus and Succulent Journal (G.B.) vol. 30 (1975) nr. 1.

Dr. W. Cockburn schrijft over de zuurstofuitwisseling bij succulenten. G. D. Rowley vervolgt zijn verslag over planten, mensen en publicaties uit de wereld van succulenten. Deze keer over een bezoek aan Mexico. Over *Epiphyllum phyllanthus* schrijven W. Barthlott en W. Rauh. In dit tweede en slotdeel komen de schrijvers tot de conclusie dat hun onderzoek van *E. phyllanthus* v. *phyllanthus*, afkomstig van vindplaatsen uit Ecuador, Peru, Paraguay en Brazilië, aantoonde: A. dat deze soort de neiging heeft, in plaatselijke vormen uiteen te vallen; B. dat echter deze verschillen onvoldoende zijn om duidelijke variëteiten op te stellen, behalve voor

de Braziliaanse planten. In een uitvoerig geïllustreerd artikel zetten W. & H. Rauh hun reisbeschrijving van Neder-Californië voort.

Vol. 30 (1975) nr. 2

P. R. O. Bally, F. K. Horwood en J. J. Lavranos geven een overzicht over de geslachten *Pseudolithos* en *Whitesloanea*. Van deze geslachten zijn tot nu toe maar 5 soorten bekend, waarvan één waarschijnlijk uitgestorven, twee heel zeldzaam en twee ofschoon niet in direct gevaar, het spoedig kunnen worden. G. D. Rowley vertelt verder over een reis naar Mexico. W. & H. Rauh beëindigen (behalve een nog te publiceren post-scriptum en bibliografie) hun reisbeschrijving van Neder-Californië.

Cactus and Succulent Journal (U.S.A.) Vol. XLVII (1975) nr. 1

In zijn artikel over *Thrixanthocereus cullmannianus* is W. Cullmann het niet eens met Buxbaum die alle *Thrixanthocereis* tot *Espostoa* rekent, behalve *Thrixanthocereus senilis*. Over het geslacht *Huernia* in Ethiopië schrijft uitvoerig M. G. Gilbert. Als nieuwe soorten worden genoemd *Huernia recondita* en *H. boleana*; voorts als nieuwe combinatie *H. macrocarpa* ssp. *concinna*. A. F. H. Buining vertelt over *Melocactus bahiensis*. Over de noordelijke grens van *Bergerocactus emoryi* handelt het art. van R. Mitchel Beauchamp. Inge Hoffmann geeft een beschrijving van een reis naar Guatemala; en James R. Curtis schrijft over het telen van cactusvruchten (*Opuntia ficus-indica*) voor handelsdoeleinden in Californië. Lyman Benson publiceert deel twee over de publicatiedatum van *Wislizenus*: Memoir van een reis naar noordelijk Mexico in 1846 en 1847.

Vol. XLVII (1975) nr. 2

Edward F. Castetter, Prince Pierce en Karl H. Schwerin schrijven over het geslacht *Escobaria*, speciaal over de soorten die voorkomen in Nieuw Mexico. Als nieuwe taxa beschrijven zij: *Escobaria sandbergii*; *E. villardii*; *E. orcuttii* var. *macraxina*; *E. orcuttii* var. *koenigii*; als nieuwe combinatie *Escobaria organensis* (*Coryphanta organensis*). Loren M. Whitelock bericht over de ouderdom en de groeisnelheid van *Cycadaceeën*, in 't Nederlands varenpalmen. Over twee nieuwe *Mammillaria*'s uit Mexico handelt het art. van C. Glass & R. Foster, nl. *Mammillaria oteroi* en *M. pennispinosa* var. *nazasensis*. Vol. XLVII (1975) nr. 3

Philip E. Downs bericht over *Euphorbia mlanjeana* in Malawi. Howard Scott Gentry verdiept zich in het probleem van *Agave wislizenii* en *A. scabra*, en betoogt dat *A. wislizenii* en *A. parrasana* hetzelfde zijn.

Hij handhaaft *parrasana* als een subspecies, nl. *Agave wislizenii* ssp. *parrasana*. Over de echte *Yucca filamentosa* schrijft J. C. McDaniel. Dale A. Zimmerman en Allan D. Zimmerman geven in hun artikel over *Mammillaria orestra* in Nieuw Mexico een sleutel tot de haakbedoornde *Mammillaria*'s van zuidelijk Nieuw Mexico nl. *M. wrightii* var. *wrightii*; *M. wrightii* var. *wilcoxii*; *M. orestra* en *M. grahamii*. *Mammillaria chavezii* is volgens hen een nomen nudum en een synoniem van *M. orestra*. C. Glass & R. Foster houden een nieuwe *Turbincarpus* ten doop: *Turbincarpus laui*. *Discocactus semicampaniflorus* wordt als nieuwe soort beschreven door A. F. H. Buining en A. J. Brederoo. Over het geslacht *Conophytum* en wel de subsectie *Verrucosa* schrijft Rolf Rawe. Aan het einde van zijn artikel verschaft hij een sleutel tot deze subsectie. Een verandering wordt aangebracht: *Conophytum primosii* wordt *C. cylindratum* var. *primosii*. M. B. Bayer en R. M. I. Frandsen bespreken *Stapelia arenosa* en betogen dat *Stapelia stultitoides* synoniem is met *S. arenosa* en ook, dat *S. arenosa* niet past in de sectie *Podanthes*, waar hij geplaatst is door White & Sloane.

J. H. Defesche

IN MEMORIAM

Op 27 mei 1976 overleed onze oudvoorzitter

Dr. P. A. Florschütz

op de leeftijd van 53 jaar.

De afdeling verliest in hem een oprecht plantenliefhebber op wie — ondanks zijn drukke werkzaamheden — te allen tijde een beroep kon worden gedaan. Onze gedachten gaan uit naar zijn zo zwaar getroffen familie. Moge hen de kracht gegeven worden dit verlies te dragen.

Bestuur afdeling Utrecht

TE KOOP GEVRAAGD:

Cactussen, vetplanten en andere zeldzame planten.
Grote planten, partijen zaailingen en verzamelingen.
Aanbiedingen met prijs:

CACTUS BOETIEK — Ganzeweide 117 — Heerlerheide (L.)

TELEFOON 045 - 211617
b.g.g. 045 - 712942

**TROPISCHE EN SUB-TROPISCHE PLANTEN
SPECIAAL: CACTUSSEN EN VETPLANTEN**

CACTUSKWEKERIJ

GEBR. DE HERDT

Bolksedijk 3E (aan de weg
van Rijkevorsel naar Wortel)
B - 2310 Rijkevorsel - België

Regelmatig uitbreiding
van ons assortiment

GEOPEND:

's zaterdags van 9.00 tot 19.00 uur
en dinsdags van 13.00 tot 19.00 uur.

Succulentenkwekerij

H. van DONKELAAR

Werkendam - Tel. 01835 - 1430

Sortiments- en zaadlijst 1976 wordt u toe-
gezonden na storting van f 2,50 op giro nr.
1509830.

Regelmatig nieuwe importen.

's Zaterdags na 3 uur en 's zondags gesloten

CACTUSSEN - SUCCULENTEN

A. N. BULTHUIS EN CO.

Cothen - Groenewoudseweg 14
Postbus 12 - Tel. 03436-1267

Sortimentslijst wordt na storting van f 1,-
toegezonden. Girorekening 124223.

's Zondags gesloten

karlheinz uhlig - kakteen

Uit onze plantenlijst:

Importplanten

Copiapoa alticostata, *calderana*, *carrizalensis*, *chanaralensis*,
cinerea, *cinerea v. albispina*, *cinerea v. dealbata*, *cine-*
rascens, *coquimbana*, *cuprea*, *cupreata*, *domeycoensis*,
dumetorum, *dura*, *echinata*, *echinata v. borealis*, *gigan-*
tea, *grandiflora*, *haseltoniana*, *lembckei*, *lembckei var.n.*,
longispina, *longistaminea*, *malletiana*, *pendulina*, *pendu-*
lina v. fiedleriana, *pseudocoquimbana*, *rupestris*, sp. n.
820, *streptocaulon*, *vallenarenensis*

Prijzen van 8,— tot 25,— D.M.

De nieuwe plantenlijst is thans verschenen.

7053 ROMMELSHAUSEN
W.-Duitsland

KRS. WAIBLINGEN

LILIENSTR. 5

INHOUD

Solisia pectinata — J. L. den Boef	122
Cristaten — A. J. Timmermans	122
Haworthia V — B. van Gelder	126
Escobaria (slot) — J. L. den Boef	128
Voor beginners (?) 12 — Cor v.d. Wouw	130
Austrocylindropuntia clavarioides — W. Rausch	131
Echeveria setosa — J. C. van Keppel	132
Ongedierte III — Simon Kooy Jr.	134
Waar cactussen niet in tel zijn — B. Groenhagen	134
Oude cactusboekjes — J. A. Janse	136
Boekbespreking — Frans Noltee	138
Uit buitenlandse tijdschriften — J. H. Defesche	138
In memoriam Dr. P. A. Florschütz	139